

לדבר שלקום

י-ם	ת"א	חיפה	ב"ש
7:12	7:31	7:34	7:31
8:30	8:33	8:34	8:30
9:16			

מיסודו של המלובין ראש המקובלים הנאון הצדיק רבינו מרדכי שרעבי זע"א

דבר ה'

מאמר השבועי באתר "פני" המקובל רבי בנימין שמואל'ל שטיינמאן

במופלא ממך אל תדרוש

וקשר בו את קצהו השני של החבל, והנה, בין ההרים היתה בקעה עמוקה מאד. שאל הגוי את הקהל, האם ברצונכם לראות איך אני עובר ומהלך על החבל מהר אחד לשני, ויענו כל העם יחדיו, אין רצוננו להתעסק היום ב'מצוות ליקוט עצמות', כי בוודאי תיפול תיכף ומיד אל התהום הפעורה תחתך, אך למרבה הפלא עבר האיש בין ההרים כשהוא נשאר חי וקיים.

ויהי ממחרת, הודיע הגוי שכמעשהו אתמול יעשה גם היום לעבור מהר להר על ידי החבל, אך האנשים הפצירו בו שלא יסכן את חייו שוב, דלאו בכל יומא מתרחש ניסא. אולם הוא אטם אזנו משמוע, וטיפס שוב לראש ההר ועבר על החבל בהצלחה מהר להר, בסיימו שאל את הקהל: האם מאמינים אתם שאוכל לעבור על החבל בשלישית? ויענו כל הקהל: לא 'מאמינים' אנו, כי ראינו גם ראינו שבידך לעשות כן.

הוסיף הגוי לשאול: האם מאמינים אתם שביכולתי לעבור על החבל הדק כשאני מוביל עגלה בידך? ענו כל הקהל פה אחד: אם יכולת לעבור עד עתה, ודאי שלא תפריע לך העגלה. הוסיף הגוי לשאול: האם יש מישהו ביניכם שיסכים לשבת בתוך העגלה כאשר אגרור אותה על החבל? אך כאן כבר לא היה מי שהסכים לסכן חייו בצורה כזו...

או אז קרא האיש לילד אחד שעמד שם, הניח אותו בעגלה והחל ללכת עמו על החבל לתדהמת כולם. כל הקהל עקב בחרדה אחר הילד שישב נינוח בעגלה, וראו אותו נוסע על החבל הדק מצד אחד למשנהו. לאחר שירד, הקיפו הקהל את הילד ושאלו אותו בפליאה: כיצד לא אחז אותך הפחד כאשר היית בין שמים לארץ בגובה כה רב? ענה הילד: ומה לכם כי תתפלאו, והרי האיש שלקח אותי על החבל אינו אלא אבי בכבודו ובעצמו...

לאמה, כי אין לך שלוות הנפש גדולה יותר מיישיבת הבן בתוככי עגלתו של אביו, ואם אבי ציוה עלי לשבת בעגלה, הריני סמוך ובטוח שאינו מסכן אותי כלל.

סיים החסיד ואמר: מסיפור זה למדתי, כי כך צריכה להיות אמונתו ובטחונו של היהודי, כאותו ילד שסמך על אביו בידועו שאבא אינו מזיק לבנו, ותמיד רחמי האב על הבן להיטיב לו כל הימים. והזוכר זאת - אשריו וטוב לו, הן ביושבו בביתו בהרחבה, והן בגלותו בסיביר, כי מרגיש תמיד בעצמו כ'יושב בעגלתו של אביו', והמנהיג הוא הבורא בכבודו ובעצמו. שבת שלום ומבורך!

אלא רחמנות להיטיבו באחריתו ולא יסיר החולה אהבתו מהרופא בעבור זה המעשה, אלא אדרבה יוסיף לאהבה אותו. כן הדבר הזה, כשיחשוב האדם שכל מה שהקדוש ברוך הוא עושה עמו - לטובתו הוא עושה, בין שיהיה בגופו, בין שיהיה בממונו, ואף על פי שהוא אינו רואה ואינו מבין איך זה הוא טובתו, ודאי טובתו הוא, הנה לא תיחלש אהבתו לה' יתברך מפני כל דוחק או כל צער, אלא אדרבה תגבר ונוספה בו תמיד.

נוס של ברכה

וביארנו בספרי חסידות את מאמר רבותינו (ברכות נה.) על "מי שנותנים לו כוס של ברכה לברך ואינו מברך, מקצרים לו את ימיו": כי "כוס" עולה בגימטריא: אלוקים (86) - שהוא שם של מידת הדין. וגם יין הוא דין, כמו שכתוב (משלי כג, לא): "אל תרא יין כי יתאדם" והאדם הוא דין, נמצא שהיין מורה על מידת הדין. ואם כן, ניתן לפרש כך: "מי שנותנים לו כוס" - שהוא רומז לדין, "של יין" - המרמז אף הוא על דין, "ואינו מברך" - אינו אומר תודה לה', אלא יש לו קושיות ותרעומות - "מקצרים לו את ימיו".

מי שה' נותן לו צרה כלשהי, והוא אינו יודע לומר תודה גם על זה - דבר זה מקצר ימים ח"ו. כי אם ה' נתן לך צרה - אמור לו על כך תודה! תהיה שמח בה! וכי אתה יודע מה צריך היה להיות במקומה?! יש לך מושג איזו צרה צרורה היתה צריכה לנחות על ראשך - והקדוש ברוך הוא הציל אותך ממנה, והחליף אותה בבעיה שהציב בפניך?! אדם לעולם אינו יכול לדעת מה היה אמור להיות לו, וכיצד הצילו הקדוש ברוך הוא, אך עליו להאמין ש"כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא - הכל לטובה". זאת ועוד: אדם לא יודע לאן ולאלו כיוונים תתפתח הבעיה שלו. פעמים רבות כל כך אנו רואים ש"אבן מאסו הבונים - היתה לראש פינה", ומה שנראה היה כצרה צרורה - התברר חיש מהר כרווח והצלה!

לסמוך על אבא

אחד מגדולי וחשובי חסידי ליובאוויטש, סיפר מעשה שראה בעיניו בשהותו ב'סיביר', וכך היה מעשה. אחד מגויי המקום טיפס על הר גבוה מאד ותקע יתד של ברזל בראש ההר, לאחר מכן קשר בו חבל גדול וארוך מאד, ומשם פנה ועלה על הר שני הסמוך, וגם שם תקע בפסגת ההר יתד ברזל,

"ובני פלוא אליאב" (כו, ה)

על הפסוק "ובני פלוא אליאב" דרשו דורשי רשומות, כי הפסוק רומז על אנשי אמונה שבתוכנו. שכן, "ובני פלוא" - הוא מלשון מכוסה ומופלא מלשון 'במופלא ממך אל תדרוש' (בן סירא, הובא בחגיגה יג.), כלומר, אף כאשר אינם רואים תיכף את חסדי וניסי השם יתברך, ו'החושך יכסה ארץ' - ועדיין אינם רואים איזו טובה יש בהנהגת הקב"ה עמהם, עדיין הם מאמינים, שהכל מ"אלי-אב", כלומר מאלוקינו, שהוא אבינו שבשמים.

וכאשר נדע שהכל הוא מאבינו האוהב, או אז יתרונו ליבנו, כי נדע שהכל הוא עושה לטובה. וכפי שכתב השולחן ערוך (אורח חיים סימן רל סעיף ה): "לעולם יהא אדם רגיל לומר - כל מה שעושה ה' זה לטובה". והנה למרבה הפלא, הסימן ר"ל, שהוא הסימן בשולחן ערוך בו מובאת הלכה זו, הוא ראשי תיבות: "רגיל לומר".

ועל גודל התועלת באמירה זו, מובא בספר 'קדושת לוי' להרב הקדוש מברדיטשוב זי"ע, שעל ידי האמירה והמחשבה שהכל לטובה, מתהפך ממש לטובה ולברכה, וזוכה לראות במו עיניו שזה באמת לטובה. הבה ונתבונן, איך יש לזה כוח כה גדול, שעל ידי שמאמין ואומר שזה לטובה הכל באמת מתהפך לטובה גדולה מאד. אלא שכידוע הקדוש ברוך הוא - הוא טוב לכל "ומאיתו לא תצא הרעות" וכו', אלא שהמקטרגים המה אלו שמסיתים אותו כביכול שהקדוש ברוך הוא אוהב משפט, אבל ברגע שהאדם מאמין כי הצער והייסורים הם טובה גדולה, אזי אין כל סיבה שיקטרגו נגדו, וכאשר המקטרגים שותקים, הקדוש ברוך הוא הטוב והמטיב כבר מהפך הכל לטובה.

הכל משמים

ורבינו משה חיים לוצאטו זע"א ב"מסילת ישרים" (פרק יט) כתב, כי בזמן הדוחק והצרה, על האדם להשיב אל עצמו שכל מה שעושים לו מהשמים זה לטוב גמור. והוא משום שאפילו הצער והדוחק הנראה בעיניו כרעה, איננו באמת רע אלא טובה אמיתית. וכמשל הרופא החותך את הבשר או את האיבר שנפסד בכדי שיבריא שאר הגוף ולא ימות, שאף על פי שהמעשה אכזרי לכאורה, באמת אינו

דיני ירושה

"וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לְאֹמֵר אִישׁ כִּי יָמוּת וְבֵן אֵין לוֹ וְהֶעֱבַרְתָּם אֶת נַחֲלָתוֹ לְבָתוֹ" (כו, ח)

לצערנו בדיני ירושה קיימים כמה הבדלים בין מה שקבעה התורה בפרשתנו לבין מה שנהוג בחוקי המדינה. ובספר משפט הצואה (פרק ז) פירט את ההבדלים וזה לשונו: (א) על פי דין תורה כשיש בנים ובנות יורשים רק הבנים, ולהבדיל ע"פ חוקיהם הבנים והבנות יורשים שוה בשוה. (ב) על פי דין תורה בכור נוטל פי שנים מנכסי אביו, ולהבדיל ע"פ חוקיהם אין ירושת פי שנים בבכור כלל. (ג) על פי דין תורה בן מאומץ אין יורש את מאמצו כלל ולעומת זה יורש את אביו האמיתי כבן לכל דבר, ולהבדיל ע"פ חוקיהם בן מאומץ חוקית יורש את מאמצו, ולגבי אביו האמיתי, משתנה בזה החוק ממדינה למדינה. (ד) על פי דין תורה הבעל יורש את אשתו ואין האשה יורשת את בעלה, ולהבדיל ע"פ חוקיהם בני זוג יורשים זה את זה מחצה והמחצית השניה יורשים הילדים, דהיינו כשהאשה מתה בחיי הבעל, הבעל יורש מחצית נכסיה והילדים מחצית השניה, וכן להיפך כשהבעל מת בחיי האשה יורשת מחצית והילדים מחצית. (ה) על פי דין תורה אין האם יורשת את בנה כלל וכן אחים מן האם אין יורשים את אחיהם דמשפחת אם אינה משפחה לגבי ירושה, ולהבדיל ע"פ חוקיהם אין חילוק כלל בין משפחת אם למשפחת אב.

- א. לאור האמור, אדם הרוצה להוריש לבניו מה שציוותה תורה עליו לערוך צואה ולכתוב שינהגו ברכושו וממונו כפי דיני תורה וייתיעץ עם בקיאים כיצד ליתן לצואה זו תוקף גם על פי חוקי המדינה.
- ב. מותר לאדם לחלק מנכסיו לצדקה קודם פטירתו בתנאים הבאים: (א) שמשיר חלק גדול מנכסיו ליורשיו [ולא יתן אלא עד חצי מנכסיו ויש אומרים עד שליש מנכסיו לצדקה]. (ב) שלא עושה כן בכדי להעביר הירושה מבניו. (ג) שבניו אינם זקוקים לצדקה [או שבקבלת חלק הירושה כבר יספיק לפרנסתם].
- ג. ובאופן שמתקיימים התנאים הנ"ל לא די שמותר אלא גם מצוה איכא שזוכה שמצוה זו הולכת לבניו בשעת פטירתו ומצילתו מדינה של גהינם.
- ד. אם נותן איזה סכום או נחלה עבור טובה שעשה לו המקבל אין איסור משום העברת נחלה, ולכן רשות ביד המוריש להוריש לבנו המאומץ חלק ונחלה כהכרת הטוב על מה שעזרו וסייעו.
- ה. נהגו היתר בהקנת חלק מנכסיו לבנותיו, ובפרט יש להתיר אם נותן לה מפני שזקוקה לעזרה או מפני שסייעה לו והתעסקה עמו יותר מהרגיל. ושיעור נתינה לבנות יש שקבעו תקנה ליתן "שטר חצי זכר" דהיינו חצי ממה שמקבל בן מבניו הזכרים, ויש שמחלקים לנקבה כזכר שלם, ומשיירים חלק חשוב רק לזכרים. והחפץ להוריש לבנותיו יתייעץ עם תלמיד חכם הבקי בדינים אלו כיצד לעשות, ונותן החיים ירבה שלומו ובעצה נכונה ינחנו ונזכה ונחיה ונירש טובה וברכה.

המילה שלום היא נטריקון שלא למות

"הַנְּנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (כה, יב)

על דרך הפשט הבטיחו בברית שלום שלא יפחד מאחי זמרי שלא ינקום נקמתו, ומה יהיה שכרו, והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם, שתהיה לו הכהונה נצחית.

ועל דרך המדרש הנני נותן לו את בריתי שלום, וא"ו דשלום קטיעא, ללמדך שאין הברית לכהן אלא כשהוא שלם בלי מום, אבל אם חסר פסול, כן דרשו בקידושין (סו:) וכן מצאו במסורת וא"ו דשלום זעירי.

ושמעתי שהמילה שלום# היא נטריקון שלום# מות#, וזה מחזק קבלת רבותינו ז"ל כי פינחס הוא אליהו, וכן מצינו בעצמו שאמר (מלכים א, יט) "קח את נפשי ממני כי לא טוב אנכי מאבותי", כלומר מאבותי שמתו, ומפני שמאס חיי העולם הזה נתן לו חיי העולם הבא ועלה בסערה השמימה, ויתכן לומר כי על שם סופו שנסתלק וחזר אלהי נקרא אליהו, שהוא כולל שני שמות דין ורחמים, אל הוא הדין והוא הברית, יו"ד ה"א וא"ו, הוא הרחמים והוא השלום, והנה הוא כלול מכח הדין והרחמים, וזהו בריתי שלום, ולכך העניש לשר החמשים וחמשישו מכח הדין, והחיה המת מכח הרחמים, ועוד רמז בחשבון שמו פי שנים בשם המיוחד.

אליהו בגימטריא נ"ב ושם הוי"ה ב"ה ב' פעמים גימטריא נ"ב וכתב מהר"א ורומז שבעבורו נתיחדו שתי המידות. ובפינחס יש ארבע פעמים אליהו.

מספר אותיות התורה, שש מאות אלף ואלף שבע מאות ושלשים

"אֵלֶּה פְּקוּדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְאַלְף שֶׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים" (כו, נא)

מרזי התורה גילה כאן הגאון הקדוש רבי שמעון מזעליחוב זצ"ל הי"ד (מובא בספר "נהרי אש", ליקוטי דיבורים, אות קמב) ואמר: "המספר של בני ישראל הכתוב בפרשת במדבר (א, מו) הוא, שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות ושלשים. המספר של בני ישראל הכתוב בפרשת פנחס הוא שש מאות אלף ואלף שבע מאות ושלשים. מה שמבואר בכמה מקומות כי מספר בני ישראל מכוון למספר אותיות התורה, זה המספר של פרשת פנחס, שש מאות אלף ואלף שבע מאות ושלשים, כן הוא המספר של כל אותיות התורה.

אשתו של לוי 'אותה' שמה - והיא אמה של יוכבד

"וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ עֲמֶרְם יוֹכָבֵד בַּת לְוִי אִשְׁרָל יִלְדָה אֹתָהּ לְלֵוִי בְּמִצְרַיִם וְתִלְדֵּ לְעֲמֶרְם אֶת אֶהֱרֹן וְאֶת מֹשֶׁה וְאֶת מִרְיָם אֲחֵיהֶם" (כו, נט)

בדעת זקנים איתא מבעלי התוס' לבאר: "כי אשתו של לוי 'אותה' שמה - והיא אמה של יוכבד. כך הוא במדרש אגדה, והובא גם ב'פנחס רזא'.

וב'הכתב והקבלה' כתב בזה: "לולי שראיתי בספר הישר (פר' וישב) ששם אשת לוי היתה עדינה בת יעקב בן קטן בן עבר, הייתי אומר שאין המקרא קצר, אבל אשת לוי היתה נקראת בשם 'אותה', וכשם 'עותי' (דה"י א ט, ד), ואפשר שהיו לו שתי נשים שם האחת עדינה ושם השנית אותה, או שנשתנה שם עדינה בשם אותה" וכו'.

ב'פרדס יוסף' (שמות י, יא) ביאר בזה את דברי פרעה (שם בפר' בא): "לא כן לכו נא הגברים וגו' כי אותה אתם מבקשים", שכוונתו היתה על אשת לוי ששמה 'אותה', ואותה הזקנה המופלגת במעלותיה ובניה הטובים משה ואהרן ומרים ונכדותיה, אם יוציאו אותה, לא ישובו עוד למצרים, ואם תישאר במצרים תהיה משכון שיחזרו למצרים, לזה אמר פרעה שילכו רק הגברים, ולא 'אותה'.

סגולות לפתרון חלומות

עם סגולה
סגולות מועילות במקורות
מוסמכים

- א. א מ ר ו רבותינו ז"ל (ברכות נה, ב): "כל החלומות הולכים אחר הפה". פירוש, כפי הפתרון שפותרים את החלום - כך יהיה. ולכן, המעוניין שיתקיים חלומו לטוב יספר חלומו לחברו שאוהבו, כדי שיפתרהו לטוב, וכך יהיה.
- ב. אם חלם חלום רע ח"ו, יסיח דעתו ואל יחשוב עליו כלל וכלל, ויאמר בהקיצו משנתו את הפסוק (זכריה י, ב): "וחלומות השוא ידברו" (=חלומות אין בהם ממש). וזה כלל בדוק ומנוסה: ככל מה שהאדם מקפיד ודואג על חלומות רעים שחלם, כך יותר ויותר החלומות הרעים חוזרים לבוא אליו. (רפאל המלאך, אות ה, ערך חלומות).

על הצדיקים
מתורגמן ומעשיר של צדיקים
כפי שסיפור בפרו מורי שלישי

מנא ורנא הרב בן ציון אבא שאול זי"ע בעל מח"ס "אור לציון"-י"ט תמוז

מתוך שחסידיהם הם תורתם משתמרת ומלאכתם מתברכת היה בוחר מורינו ורבונו להביא דמות מוסרית כמו של מרן ה"כף החיים" לפני תלמידיו שילמדו ממעשיו כיצד אפשר לנצל כל רגע במשך היום, ולהספיק הכל בלימוד התורה, בחיבור ספרים, בקבלת קהל ותפילה בכוונות הגאון רבנו בן ציון אבא שאול זצוק"ל, דרכו היה לספר לתלמידיו בשיחות המוסר על הגאון המקובל רבי יעקב חיים סופר זצ"ל בעל כף החיים, שהנהגותיו היו פלא פלאים, בימי הקיץ היה מתפלל ערבית בערך בשעה שבע עם כל הכוונות, ואינו הולך לישון אלא כעבור שלוש שעות מהתפילה, לפני השינה עושה יחוד בכדי לקום לפני חצות וקורא ק"ש עם כל הכוונות, נמצא שנתורה לו רק כחצי שעה לישון, וכבר קם, עושה תיקון חצות, בוכה על החורבן, וחוזר שוב לישון, משכים לפני עמוד השחר, ללמוד ולהתפלל בנץ ואח"כ חוזר לביתו, ואוכל משהו מהר כדי שלא יאחר לשיבה, מגיע לשיבה, לומד וכותב, באופן שכל זמנו קודש קודשים.

אחר כך היה אוכל בערך כשעה וחצי, לא מפני שאכל הרבה, אלא מפני שייחד יחודים, לפני האוכל אמר לשם יחוד, נטל ידיים בכוונות, וכן ברכת על נטילת ידיים והמוציא בכוונות, וגם בשעת הלעיסה היה מכוון, עד כדי כך שלא היתה מחשבתו על האוכל אלא שקוע בכוונות, אח"כ למד בכל יום ח"י פרקי משנה, ששה בבוקר, ששה בצהריים, ששה בערב, אמר פטום הקטורת, איזה מקומן, מים אחרונים, ברכת המזון עם כל הכוונות, כך נהג לעשות יום יום. ומחמת שהיה שקוע בכוונות לא היה מקבל אף אדם בשעת אכילתו, אפילו באו לתת כסף לשיבה, רק כשגמר ובירך ברכת המזון היה מקבלם בסבר פנים יפות. בצאתו מביה"כ נהג לברך אשר יצר מהסידור עם הכוונות, וגם בימים שאין כוונות בירך ברכת אשר יצר מתוך הסידור, היה מענג את השבת בכל מיני פירות וכדו' כפי יכולתו, וטעם חתיכה מכל דבר כדי לענג את השבת.

עוד היו לו טרדות מבית ומחוץ, והפלא הגדול, איך הספיק ללמוד ולכתוב חיבורים כה גדולים, שהרי אין זה חיבור של העתקה וליקוט מספרים אלא חיבור המחייב טירחה ועיון רב. ואף שהיה נזהר מאוד מלדבר דברים בטלים, וקיבל עליו עול תורה, ואמר רבי נחוניא בן הקנה (אבות פ"ג מ"ה) כל המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ וכו', אעפ"כ צריך לזה זמן רב, ואיך הספיק? אלא כבר אמרו חז"ל (ברכות לב): חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת, ומתפללין שעה אחת, וחוזרין ושוהין שעה אחת, וכי מאחר ששוהין תשע שעות ביום בתפילה, תורתן היאך משתמרת, ומלאכתן היאך נעשית, אלא מתוך שחסידיהם הם תורתם משתמרת ומלאכתן מתברכת, עכ"ל. ונמצא שמקבלין את התורה והפרנסה במתנה.

בודאי להגיע לדרגות הנהגות כאלה אין זה דבר הנקנה בזמן מועט, זה דורש עבודה עקבית ומתמדת, בזריזות ובלי מתח.

תמורת מיליון דולר...

באחד מן השנים ניגשו תלמידיו והציעו לו לשבות באתרא קדישא מירון בשבת קודש בצוותא, כך יזכו להתעלות בתורה ויראת שמים ביחד עם רבם. ענה להם רבנו: מצטער מאוד, איני יכול מאחר ואני מוסר שיעור קבוע

המשך בעמוד הבא <<<

שירת מביית ההוראה
שאלות שהתקבלו בביית ההוראה
של ישיבתנו הקדושה

שאלה: האם מותר ללכת לנופש, או לים בימי בין המיצרים?

תשובה: לנופש מותר עד ר"ח אב, שרק משכנס אב ממעטים בשמחה אבל לא קודם לכן (סי' תקנא שעה"צ ס"ק מה, כה"ח שם ס"ק ד), אבל לים כיון שיש בזה קצת סכנה יש להמנע מליילך לים כל ימי בין המיצרים (כ"כ במקור חיים לבעל החוות יאיר סי' תקנא סי"ד וכתב בזה"ל ראיתי נמנעין מלרחוץ בנהרות מפני הסכנה והעת מסוגל לרעה עכ"ל).

שאלה: האם מותר להסתפר בימי בין המיצרים? תשובה: בני אשכנז נוהגים לא להסתפר כלל כל ימי בין המיצרים (רמ"א סי' תקנא ס"ד), ובני ספרד מעיקר הדין אסורים להסתפר רק בשבוע שחל בו תשעה באב (שו"ע שם סעי' יב), ויש מחמירים אף מר"ח אב (כה"ח ס"ק מה).

שאלה: האם יש מקור למה שנוהגים הספרדים שבשעת ברכת כהנים האב פורס טליתו על ראש בנו ומברכו?

תשובה: אין מקור מהראשונים אבל זהו מנהג שהתפשט בהרבה תפוצות עם ישראל במשך עשרות שנים, והטעם לכך יש שכתבו שהוא כדי לעורר את לב הבנים לעמוד בשעת ברכת כהנים באימה ובריאה (עיין אסף המזכיר עמ' עג, ובשורת אדרת תפארת ח"ו סי' טו).

[הרבנים המשיבים: הרה"ג שלמה חיים אלימלך, הרה"ג משה בניזרי, הרה"ג עובדיה יוסף בן שלום והרה"ג דן צביון]

שאלה: ספר תורה פסול שקראו בו ביום שבת בלא ברכה האם אפשר אח"כ לקרא את ההפטרה בברכות? תשובה: יכולים לקרא את ההפטרה עם הברכות (מרן הבית יוסף סי' רפד מתשובת הרשב"א).

שאלה: בית כנסת או ישיבה, ואחד לומד או מתפלל בקול רם מאוד מפריע לאחרים להתפלל או ללמוד האם יכולים שאר הלומדים או המתפללים למחות בו שיתפלל או ילמד בלא הגבהת הקול כ"כ? תשובה: יכולים למחות אפילו לדבר מצווה. (עי' חקת המועדים עמ' כח בשם הגר"ח פ שינברג זצ"ל).

שאלה: נמצא טעות בספר תורה לאחר קריאת השלישי ג' פסוקים בימי שני וחמישי ומנחת שבת, האם צריכים להוציא ספר תורה אחר? תשובה: אין צורך להוציא ספר תורה אחר והעולה השלישי לא יברך ברכה אחרונה וימשיכו התפלה דהעיקר הוא לקרא י' פסוקים וכבר קראו קודם שנמצא הטעות (שו"ת חיים שאל למרן החיד"א והובא בחז"ע שבת ב' עמוד שכח).

שאלה: כמה עולים אפשר להוסיף ביום שבת על החיוב של שבעה עולים? תשובה: מעיקר הדין אין הגבלה למנין המוסיפים אך ראוי שלא להוסיף יותר מ'ז' עולים שלא יהיה הטפל יותר מהעיקר (אחרונים).

לקבל מושג
ביאור מושגים מעולם הח"ן

תכלית לימוד הקבלה

תכלית ידיעת האדם בלימוד הקבלה מבואר בספר הזהר (שה"ש פו ע"ב) בהרחבה ועיקרי הדברים המבוארים שם בביאור המפרשים: ארבעה דברים שצריך האדם לדעת מחכמת הקבלה האחד בענייני גופו השני בענייני נשמתו השלישי בכללות המציאות והרביעי להכיר את קונו.

בענייני גופו - האחד ידיעת חכמת הניתוח והמידות שבו, וכוחות נפשיות הבהמיות שבו, והרכבותיה, שעניין זה ישעבד את האדם לעבודת קונו. השני לדעת מי הוא, ר"ל במה הוא נבדל משאר בני אדם, שנברא ישראל, וממשפחה חשובה, ומגזע הייחוס, ואינו בור וטיפש. השלישי לדעת איך נברא, כי כמה חכמה נפלאה נעלמת בבריאת האדם ע"י צירוף אותיות, וסוד מספר חדשיו בבטן אימו וכל סדר הנהגת הקב"ה עימו בהשגחה גדולה ונפלאה. הרביעי תיקון הגוף איך הוא, כלומר ע"י איזה מצוות יתוקן מחסרונותיו. החמישי איך הוא עתיד ליכנס בדין לפני מ"ה הקב"ה, ובזה נכלל ענין שכרו וענשו, וחשבון נפשו, וסוד גן עדן וגיהנם, וכוחות הממונים על זה, והנהגה האלוהית על הכל.

בענייני נשמתו - האחד לדעת ולהסתכל בסודות נשמתו, שידע חלק הנר"ן שבו, וענין היצר הטוב והיצר הרע, וסוד הצלם והמלאכים שבו. השני מאיזה בחינה וספירה נמשכה הנפש שבו. השלישי

מאין באה נפשו, שהיא חלק אלוה ממעל, שיצאה מיחד קוב"ה ושכינותיה. הרביעי בשביל מה באה ונתלבשה בגוף הזה, שהיא טיפה סרוחה, ובזה ישכיל במה נפגמת וניזקת הנשמה ויזהר מהם. ובכלל זה שיתבונן אולי הוא נשמה מגולגלת ובאה פעם שנית להשלים חסרונה מגילגול ראשון.

ובכללות המציאות - האחד לדעת ענייני העולם הזה שהוא נמצא בו, ר"ל שיתבונן במיני הנבראים שבו לבחון מהם חכמת בוראו ונתיבותיה שהם נבראים בו, ודרך בריאתם והשתלשלותם בחכמת הבורא. והשני ע"י מה יתוקן העולם, ר"ל מה טעם לבריאתו, וסוד אותיות שבו נברא העולם, וסוד גלגול ותיקון עולם העשיה מעולם היצירה. והשלישי יתבונן בסודות העליונים של העולם למעלה, שהוא עולם הבריאה, בסוד כסא הכבוד, וההנהגה הנמשכת מלמטה על ידו. והרביעי להכיר את קונו, דהיינו את כל האורות של עולם האצילות, ואיך מתקשרים ומתייחדים, וההנהגה הנמשכת מהם. וכל זה יסתכל האדם מתוך סודות התורה.

וממשיך הזוהר בא וראה מי שהולך לעולם העליון בלא ידיעת חכמת התורה, אפילו יש בו הרבה מעשים טובים, מוציאים אותו מכל השערים של העולם ההוא וכו', והמלאך אומר לנשמה, "אם לא תדעי לך היפה בנשים" שפרושו אם באת לכאן בלא ידיעה, ולא הסתכלת ולא למדת בחכמה של סודות התורה עד שלא נכנסת לכאן, ולא ידעת בסודות של העולם העליון, "צאי לך", אין את כדאית וראויה להיכנס לכאן בלא ידיעה, "בעקבי הצאן" דהיי שאת צריכה להתגלגל לעולם התחתון ותהיי יודעת את סודות התורה בין אותם עקבי הצאן וכו'.

בשבת לציבור גדול בבית הכנסת "אוהל רחל" זה יגרום לביטול תורה דרבים, משמעו כך התלמידים אמרו לרבם: מה הבעיה? יש פתרון שלא יגרם ביטול תורה, כבודו ימנה ממלא מקום במקומו וממילא יוכל הרב לבוא עימנו למירון.

מיד ענה להם חכם בן ציון זצ"ל: אמשול לכם משל, למה הדבר דומה? לאדם שהרויח מליון דולר וצריך לקבלו, והוא אומר אני מוותר ושולח אדם אחר במקומי שיזכה בסכום הגדול. כך גם אתם, אני מרגיש בנתינת השיעור כמרויח מליון דולר, ואתם מציעים לי למוכרו לאדם אחר, רק שוטה יעשה דבר כזה...

לאחר דברים אלו הבינו התלמידים היטב עד כמה חשוב אצל רבנו מעלת זיכוי הרבים, ובמיוחד ביום שבת קודש, יותר מזכיה במליון דולר, כמו שנאמר: "כל חפציי לא ישוו בה". אבל בהזדמנות אחרת כשסיימו מסכת בשיעור שלמדו בישיבה עם רבנו, יצאו באמצע השבוע למירון, כדי לערוך שם סעודת מצוה בסיום המסכת, והנה כאשר הגיעו לציון של התנא רבי שמעון בר יוחאי חשבו לחלק לכולם ספרי תהילים סליחות ושופרות, והתכוננו לעשות סליחות ותחנונים.

אבל רבנו הורה שיקראו שני פרקי תהילים בלבד, ויעברו מיד להכנת סעודת המצוה, וכעת הזמן לרקוד ולשמוח, כי השמחה מוסיפה בריאות וצלילות הדעת ללימוד התורה, וכן היה, שרבנו רקד ושמח איתם שעה שלימה.

(עקבתא דמשיחא)

עונה גדולה מכולם

מו"ר היה אוהב מאד את בבא מאיר זצוק"ל ומידי פעם היה נוסע אליו, ובאחד מן הפעמים שנסע לאשדוד (בשנת תשל"ג) לבקר את האדמו"ר הגאון המקובל הצדיק רבי מאיר אבוחצירא זצ"ל, כשנכנס שאל אותו האדמו"ר, מה שם כבודו, ענה לו: "בן ציון", מה כבודו עושה? ענה: אברך אני בישיבת פורת יוסף, ומה אתם לומדים, בכתובות דף יח: העדים שאמרו כתב ידינו הוא זה וכו', אמר האדמו"ר הלומד לשמה במסכת כתובות נאמר עליו "בעצתך תנחני ואחר כבוד תקחני", נוטריקון "כתבות", והתחילו לפלפל בסוגיא הנ"ל, ובסוף הפלפול אמר מה שחידש הגאון ראש הישיבה רבי עזרא עטייה זצ"ל, והאדמו"ר נהנה מאד מפלפולו ומהחידוש של רבי עזרא עטייה, ונפרדו לשלום. לימים נכנסו כמה אברכים מישיבת פורת יוסף לבקר את האדמו"ר, וכשנכנסו אליו, שאל אותם מיהו האברך הרב בן ציון, וענו ואמרו הוא אינו אברך אלא אחד המיוחד מראשי הישיבה, והוסיף האדמו"ר להתפעל גם ממדת הענוה שלו. וכבר אמרו חז"ל (ע"ז כ:): ענוה גדולה מכולם.

ומו"ר מופת הדור רבן של כל ישראל רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל באחד הפעמים שמענו מפיו כך המנוח רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל היה איש האשכולות, איש שהכל בו, כל המדות הטובות, וענוה גדולה מכולם. בוא וראה גודל ענוותו, הנה היינו שכנים באותו בנין, שאבדל לחיים, ברחוב אלקנה מס' 8, הילדים שלי היו משחקים עם ילדי השכונה, היה זה יום ששי אחה"צ, והנה ילד אחד זרק

אבן חדה על אברהם בני, ונחטכו לו השפתיים, והיה צריך לעשות לו תפרים, ואני לא ידעתי כלל מן הענין, רבי בן ציון ע"ה, ירד וראה שזורם ממנו דם, תפס אותו, לקח אותו על כתפו, ותיכף נסע לבית החולים "ביקור חולים", שם טיפלו בו, ועשו לו מה שהיה צריך לעשות, ואני לא יודע מכלום, והרי זה בן שלי ואני חייב בו, היה צריך לבוא ולומר לי, כך אירע לבנך, אבל הוא לא אמר לי כלום, לקח אותו בעצמו וטיפל בו עד כניסת השבת, כאילו היה בנו, והוצרך לבוא אח"כ רגלי, ואני לא ידעתי. רק לבסוף כשהוא בא יחד עם הילד, וב"ה הוא כבר מרגיש טוב, הוא בישר לי שהוא כבר מרגיש טוב, איפה יש ענוה כזאת, הוא ידע שאני יושב ולומד, ולא רצה להפריע לי בלימוד שלי.

כבוד התורה עדיף מחומרא

ידוע עד כמה נהג מו"ר בחסידות נפלאה בקיום המצוות בהידור, אך עם זאת היה שקול אצלו הכל בשקל הקודש... ידע אימתי להחמיר ואימתי לחדול מחומרא.

חכם בן ציון היה מהדר שלא לאכול חלקי בשר הצריכים ניקור, והנה הגיעה תקופה שהיה קשה להשיג בשר. חמיו הגאון רבי יוסף שראבני זצ"ל, היה קונה מאדם ירא שמים בשר מנוקד, וחכם בן ציון שהיה מתארח אצל חמיו מספר ימים בשבוע, לא העיר דבר כאשר חמותו הגישה לפניו בשר זה. הוא אכל כרגיל כמו כולם, כי ידע שכבוד התורה עדיף מחומרא, הוא חשש שמא אם ימנע מלאכול יחשב הדבר כפגיעה בכבוד התורה ואפילו במשהו, על כן ויתר על ההידור.

הצדיק שהסתתר מהקהל

הצדיק והחסיד כמוהו"ר חכם ששון לוי זצוק"ל שהיה מגיע בקביעות לשיעורו של חכם בן ציון אבא שאול זצוק"ל בבית הכנסת "אוהל רחל" לעדת הפרסים, בשבת קודש. מאות היו צובאים ועומדים על החלונות לשמוע את שיעורו של רבנו, וגם חכם ששון לוי זצ"ל היה מסתתר ועומד בצד ברוב ענותנותו, כדי שלא ירגישו בו הציבור, ושלא ינהגו בו מנהגי כבוד, או יעמדו בפניו.

והנה, באחת השבתות הרגיש חכם בן ציון וראה את חכם ששון נחבא אל הכלים, מיד קרא לו וציוה עליו להכנס פנימה ולשבת לידו. בליט ברירה חכם ששון נכנס בענוה וישב ליד חכם בן ציון זצ"ל, באותו זמן, הרבנית, אשתו של חכם בן ציון היתה חולה מאוד, והפציר רבנו בחכם ששון שיעשה לה "מי שבירך" בגדר "צדיק גזור והקב"ה מקיים" וכן היה, חכם ששון עשה לה מי שבירך וכל הקהל ענו אמן, ולא עברו ימים רבים והרבנית התרפאה. וכן מרן הרה"ג רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל ציוה את בנו רבי יעקב זצ"ל כאשר חכם ששון לוי זצ"ל ישתתף בשיעור, וכדרכו בקודש מידי פעם מעלה באמצע השיעור רעיון וחידושי תורה או פסקי הלכה למרות שזה יקח כמה זמן ויגזול מזמן השיעור לא תעזי לרמוז לו וכו"ש שלא להשתיקו, אלא תשמע אותו ותתן לו כבוד גדול כיון שחכם ששון אחד מיל"ו צדיקים נסתרים ומצדיקי הדור.

ברית מילה עפ"י השולחן ערוך

ידוע שמו"ר היה מוהל מומחה, והנה באחת הבריתות

ראה שיש לתינוק קצת חולי בעין, ופסק שאין למול תינוק זה כנפסק בשו"ע (י"ד סי' רס"ב סי"ב) שמי שכאבו לו עיניו כאב מועט וכיוצא בו ממתניין לו עד שיבריא וכו'. באותו המעמד, נכח רופא עיניים שקבע שאפשר למול ואין זה מזיק לתינוק כלל. אמנם רבנו נשאר בדעתו שאסור למול מפני הסכנה. והנה לאחר זמן התגלה שכל דמו של התינוק היה מזוהם ורק לאחר ג' חודשים היה אפשר למולו, כששמע רבנו על כך שמח שבזכות שפסק כפסק השו"ע זכה לסיעתא דשמיא וע"י זה ניצול התינוק מן הסכנה (אור לציון).

שבע עשרה פעמים סיום מסכת ברכות

באחת הפעמים פגש מו"ר את תלמידו הצעיר לימים, ושאלו כמה פעמים כבר סיים את מסכת ברכות? ענה אותו תלמיד: 2-3 פעמים, ענה לו רבנו: אני בגיל שלך גמרתי מסכת ברכות 17 פעמים לפחות...

ונתאר לעצמינו מה זה נקרא אצל הגאון חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל לסיים מסכת, פירושו, לצלול ולהעמיק לתוך הסוגיא עמוק עמוק, וללבן את כל מהלך הגמרא לפי רש"י ותוס' וליישב את כל הקושיות שתוס' הקשה על רש"י. וכדרכו בקודש בשיעוריו בישיבה שהיה מוסר, היה מדייק במילה אחת של רש"י לתרץ מאות פילפולים וקושיות, והעיקר בסוף להוציא מה נפקא מינה להלכה, לפי שיטתו של רש"י ולפי התוס', ואיך הרמב"ם פסק כמו איזה מהלך בסוגיא.

ויה"ר שזוכה ללמוד בדרך שיטתו של רבנו, ואפילו במקצת, אמן.

חכם בן ציון ומצוות שילוח הקן

כל ימיו היה מחכה ומשתוקק לקיים מצוות שילוח הקן עד כדי כך שאמר לתלמידיו, כי הוא מוכן אף לטוס למרחקים כדי לקיים מצוות שילוח הקן כהלכתה. והנה לימים, הזדמן בחצרו של אחד מתלמידיו קן עם שתי ביצים, אותו תלמיד שמח שמחה גדולה על הזכות שנפלה בחלקו לכבד את רבו במצוות שילוח הקן כהלכתה, לה ציפה כל ימיו. ומיד התנה את התנאי שרבנו לימדו שאין הוא מעונין שחצרו תקנה את הביצים והאפרוחים כדי שהם יחשבו מההפקר, ואז בכך מצוות שילוח הקן נחשבת כהלכתה בהידור רב.

הוא הלך בשמחה להזמין את רבנו. וכששמע זאת חכם בן ציון זצ"ל, שמח כמוצא שלל רב, והודיע כי יבוא בערב לקיים את המצוה, כי כידוע שהאם דוגרת על הביצים בדרך כלל בלילה, וצריך לפי ההלכה לשלח את האם, שנאמר "שלח תשלח את האם ואת הבנים תיקח לך". בערב הגיע חכם בן ציון עם כל משפחתו וקיים בשמחה רבה את המצוה, תפס את היונה בידו לפי שיטתו, ובירך על מצוות שילוח הקן ושהחיינו כל שם ומלכות ורק הרהר בלב.

לאחר שגמר לקיים המצוה, שמח שמחה גדולה, והתיישב ליד השולחן למעלה משעה, ושר שירות ותשבחות להקב"ה על שזיכהו במצוה יקרה כזאת, ואותה שמחה ליוותה אותו עוד מספר ימים. (האיר המזרח)

עלון זה יוצא לאור ע"י ישיבת המקובלים "נהר שלום" תכנ"ץ רח' שילה 6 ירושלים ניתן להשיג בטלפון: 02-6222560 | ניתן לקבל את העלון מידי שבוע לתיבת המייל, ע"י שליחת בקשה למייל: m6222560@gmail.com לתרומות או למסירת שמות לפדיון נפש ע"י מקובלי ורבי הישיבה בטלפון: 02-624-9000

מבצעי חודש הספר
50% הנחה